

MEMORIA
 VIRI
 MAGNIFICI GENEROSI ATQVE ILLVSTRIS
 DOMINI
NICOLAI BRÖMSEN,
 EQVITIS AVRATI, CONSILIARII CAESAREI
 ET
 CONSVLIS LVBECENSIS,
 OCCASIONE ORATIONIS GYMNASITICAE
DE CAROLO V CAESARVM
NULLI SECVNDO
 EX NVMMO LVBECENSI
 IPSIVS AVSPICIIS CVSO

VVLGO
Brömsen & Thaler

D. X. IVN. A. MDCCXXIII HLQC HABENDAE
 INSTAVRATA

IO. HENR. A SEELEN

GYMN. LVBEC. RECT.

LVBECAE, OPERIS GREENIANIS.

MEMORIA
MAGNIFICI GEMEROSI A TOVE ILLVSTRIS
DOMINI
NICOLAI BRÖMSEN
EQUITIS AURATI, CONSILIARII CAESAREI
CONSVLIS LVBECENSIS
DE CAROLO V CAESARVM
IN VLLA SECVNDQ

Pol 8. II. 1474 / up

~~...~~
D. N. NN. A. MD. C. C. HARRIDAE
17. A.

IO HERR. A SEELLEN
GYMN. PVBEC. RECT.

§. I.

Nter Viros splendidis honoribus, perinsignibusque meritis conspicuos, quos magno numero protulit generosa familia Brömſeniana, eminent NICOLAVS a BRÖMSEN, qui saeculo decimo sexto magnifica Consulis Lubecensis dignitate iuit illustris. Operae idcirco pretium omnino existimaui, eius memoriam quodammodo instaurare. Quamvis enim perfecta & omnibus numeris absoluta vitae ipsius ac rerum gestarum descriptio hoc quidem tempore, ob documentorum defectum, dari nequeat, varia tamen memoratu digna de eo ex idoneis monumentis licet cognoscere.

§. II.

Tres ante Nostrum iam vixere NICOLAI, gentis Brömſenianae ornamenta, quorum mentionem a V. Cl. Io. Henr. Büttnero (1) iniectam videmus. Noster vero NICOLAVS IV licet tempore fuerit inferior, munerum tamen ac dignitatum splendore reliquis superior extitit. Patre natus est HENRICO a BRÖMSEN, viro, qui in ciuili pariter ac litteraria republica permagno fuit honore ac nomine, adeoque cum generis nobilitate doctrinae virtutun.que nobilitatem felicissime coniunxit. Cum enim Bononiae litteras strenue excoluisset, ibidemque non solum I. V. Licentiatus esset creatus, verum etiam splendidissima Rectoris Academiae munia summa cum laude administrasset, circa an. 1472 concessit Lubecam, a cuius almae ciuitatis Conscriptis Patribus an. 1477 Senator, & aliquo temporis spatio interiecto, Consul electus, salutis Lubecensis vsque ad an. 1502. d. 25. Mai., quo die vitam cum morte permutauit (2), fuit studiosissimus. Matre gauisus est Matrona & generis & virtutum splendore illustri, ELISABETHA, IOANNIS WESTPHALII, Consulis Lubecensis, filia, & WILHELMI WESTPHALII, Epis-

)(2

copi

(1) Genealog. Patric. Luneb.

(2) Mellii Gründl. Nachr. von Lübeck p. 48. Büttner, I, c.

copi Lubecensis, sorore, an. 1495 defuncta (3). De vita Nostri in iuuentute transacta nihil quidem memoriae proditum reperio, non est tamen dubium, quin, laudatissimis maiorum exemplis incitatus, in scholis, tam inferioribus, quam superioribus, ad praeclarissimarum litterarum studia strenue incubuerit (4). Vnde etiam honoribus maximis dignus fuit iudicatus. Nobilissimum amplissimumque ordinem Senatorium Lubecensem an. 1514 felicibus auspiciis ingressus (5), tam prudenter, tam dextre, tam praeclare res administravit publicas, vt fasces obtinendo Consulares ad summum honoris in hac Republica fastigium ascenderet. Quo anno hoc contigerit, non ausim definire. Nominant quidem aliqui an. 1527. Sed non video, qua ratione cum hoc calculo verba Chytraeana, deinceps adducenda, queant conciliari. Quare etiam celeberrimus noster Mellius, rerum olim Lubecae gestarum longe peritissimus, annum Consulatus Brömse-
nii nostri primum tacet. Commemorabilis facta est honorum accessio per augustissimum Caesarem, CAROLVM V, qui Nostrum creavit Equitem, eidemque inter Consiliarios intimos locum benignissime concessit. Hanc dignitatem demonstrat Epitaphium, infra adducendum; illam vero CAROLI Diploma, dignum, quod ex rarissimo & in perpaucorum tantum manibus versante libro (6) hic legatur. Ita vero habet:

*Diploma, quo Diuus Imperator CAROLVS V
Nicolauum de Brömbsen Militem & Equitem
fecit. Bruxellae 1531.*

CAROLVS QVINTVS etc. Nostro et Imperii sacri fideli dilecto Nicolao Brömse militi ac Equiti aurato, gratiam nostram Caesaream et omne bonum. Dignum et Caesareae celsitudini consentaneum arbitramur,

(3) Büttn. l. c.

(4) I. V. Doctorem eum appellat Io. Mollerus in Ifag. ad Hist. Cherson. Cimbr. p. 446.

(5) Mell. l. c. p. 51.

(6) Verzeichniß von denen Adelichen Familien der Zirckel-Gesellschaft in Lübeck. 1689. 4. Diploma Caroli legitur p. 105 sq.

mur, ut qui vitae suae ornamentis & singulari quapiam virtute ceteris praestant, et in Nostris ac sacri Imperii rebus omni studio se exercent, fidei quoque praestant obsequia, Nostra etiam munificentia et auctoritate decorentur. Quapropter cupientes tuam singularem fidem & devotionem in Nos et sacrum Imperium, et alia opera virtuosa, ex animi nobilitate & strenuitate provenientia, quibus te ornatum tam fide dignorum testimoniis, quam argumentis infallibilibus edocti sumus, aliquo munificentiae nostrae munere prosequi, ac praemio virtuti debito invitare, ut feruentius in officio perseveres. Te praefatum Nicolaum Brömbsen militem et Equitem fecimus, creavimus & constituimus, & militaribus fascibus, militarisque cinguli decore insignivimus, & tenore praesentium facimus, creamus, instituimus & insignimus gratiose. Decernentes auctoritate nostra Romana Caesarea et edicto firmissimo statuentes, ut de cetero ubique locorum & terrarum omnibus & singulis exercitiis, actibus & studiis, ac illis honoribus, officiis, iuribus, insignibus, privilegiis, praerogatiis, gratiis & libertatibus tam realibus, quam personalibus, suae mixtis, gaudeas & fruaris, quibus coeteri milites a nobis et sacro Imperio huiusmodi ornamentis insigniti gaudent et fruuntur quomodo libet consuetudine vel de iure, absque alicuius contradictione et impedimento. Mandantes et serio praecipientes omnibus et singulis sacri Romani Imperii Principibus, tam ecclesiasticis, quam secularibus, Archiepiscopis, Episcopis, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Militibus, Clientibus, Capitaneis, Vicedominis, Praefectis, officialibus, civium Magistris, Iudicibus, Consulibus, heroldis Caduceatoribus, Civibus, Communitatibus & denique omnibus nostris et Imperii sacri fidelibus dilectis, cuiuscunque status, gradus aut conditionis fuerint, ut ea, quam tibi largiti sumus, dignitate & praerogatiis ac insignibus eius qualicunque de jure vel consuetudine servantur per totum Romanum Imperium, et ubique locorum frui & gaudere permittant, quantum gratiam nostram charam existimant, et poenam viginti marcharum auri puri pro medietate fisco Nostro Caesareo, reliqua vero parte iniuriam passi vsibus applicandarum euitare voluerint. Harum testimonio literarum Sigilli Nostri appensione munitarum. Datum in oppido nostro Bruxella die decima quarta mensis Augusti. Anno Domini M. D. XXXI. Imperii nostri XI. Regnorum Nostrorum XVI.

CAROLVS.

):(3

In

In deliciis Nostrum fuisse Carolo, adductum Diploma satis superque confirmat. Merebatur sane gratiam Caesaris vir, qui ornamentis Imperii poterat accenseri. Merebatur etiam fauorem & amorem Ciuium, de quibus bene mereri quouis modo studebat. In turbis quidem Wollenweberianis, Lubecae nostrae admodum perniciosis, inter Ipsum atque nonnullos Ciues eo tempore, quo sacra in hac ciuitate erant emendanda (7), ortae sunt simultates, ob quas Vrbe etiam excedendum sibi esse fatius putauit. Interiectis tamen aliquot annis in antiquum honoris locum magna cum gloria fuit restitutus (8). Retinuit dignitatem, & in ipso demum mortis articulo honorificentissima munia reliquit. Factum istud est an. 1543, d. 1. Nov., docente, praeter Nostri effigiem, publicum Confistorii locum condecorantem, Epitaphio, quod vti Templum Iacobaeum et Athenas nostras Lubecenses (9) ornat, ita etiam hanc Memoriam Brömsenianam ornabit. His autem absoluitur verbis, pro saeculi decimi sexti ratione expressis: **IM IAHR MDXLIII DEN I NOVEMB, IST DER WOEDLER, GESTRENGER VND VESTER H. NICLAWES BRÖMSE, RITTER VND KAYSER CAROLI V GEHEIMER RATH, VND BÜRGERMEISTER DER STADT L V BECK, IN GOTT DEM HERRN VERSTORBEN.** Conseruat hoc monumentum Nostri memoriam, quam alia, non minus egregia, nunquam

(7) Sacrorum emendationem vrgentibus, diligenter expensa hac magni momenti re, Noster assensit. Vid. quae hanc in sententiam annotauit Hilmerus de Reformat. Lubec. p. 11. 16. 17.

(8) Leg. Nicol. Brömsen und Herm. Plönnies Schrift, worinnen sie die Ursache ihrer Wegreise anzeigen. A. 1531. f. pat. Add. Dav. Chytraei Chron. Saxon. P. II. ad A. MDXXXI. p. m. 171 sqq. Conf omnino ad A. MDXXXV. p. m. 254, vbi haec extant verba: *Lubecenses intestinis in vrbe dissensionibus fracti, assidue etiam mandante Imperatoris Camera, vt veterem formam administrationis Reip. reuocarent, tandem in conuentu ciuitatum Anzae eorum deduci sinebant, vt noui Senatores & ipse Consul, Georgius Wollenweber, officio suo se abdicarent, & NICOLAVS BRÖMSEN, Consul, qui initio harum mutationum & tumultuum vrbe excefferat, & Senatores veteres, exeunte Augusto, in pristinam dignitatem restituerentur.*

(9) P. I. pag. 118.

quam finent interire. Propagare coeperat splendidam suam familiam per uxorem laudatissimam MARGARETAM, TIDEMANNI BERCKII, Conf. Lubec. filiam, ex qua ei HENRICVS, qui caelebs obiit: ELISABETHA, vxor primum HERMANNI MEYERI, deinceps HIERON. LVNEBVRGII, Conf. Lubec: CATHARINA, vxor primum IOANNIS HAKERS, Senat. Luneburg., deinde HIERONYMI GLÖDEN, Senat. Luneb: et MARGARETA, vxor GOTTHARDI ab HÖVELN, Senat. Lubec. nascebantur (10). Viget vero hodieque (faxit Deus, perpetuo!) generosa ipsius stirps tum in aliis, tum in Viro nobilissimo, generoso, prudentissimoque DN. HENRICO a BRÖMSEN, qui dum hoc tempore Senatoris & Praetoris munia summa cum laude obit, felicissimus pristinorum in nostram Rempublicam meritorum Brömsenianorum instaurator ac conseruator iure meritoque est dicendus, eiusque profapia, cuius felicitatem iubeat Numen esse consummatam! Viget ipsius nomen in aliis rebus, aeterna dignis memoria, quarum duas non possum non attingere. Prima est heroica illa actio, qua GVSTAVVM, Sueciae Regem, a Christierno II, Daniae Rege, captum regno restituit. Dignum iudico factum, quod idonei testis, Davidis Chytraei, testimonio comprobetur, & probatissimi huius historici verbis recensetur. Sic vero ille (11): *Postea (1518) Christierno II, Daniae Regi, nominatim ipsum et Collegas obsides petenti, in Daniam pro captiuo abductus, ac in custodia arcis Iuticae Kalò retentus est. Ex qua paulo post mutato habitu elapsus, cum magnis itineribus Lubecam peruenisset (1519), statim eum praefectus arcis Kaloensis, Ericus Banner, cuius custodiae a Rege Christierno commissus fuerat, secutus est, eumque Regi Daniae restitui poposcit. Sed cum se hospitem, iuri Lubecae Senatu sistendi saluum conductum Gostaus peteret, nec se captiuum unquam fuisse, sed pro ipso Rege datum obsidem, iniuste ex regno Sueciae fuisse auclum testaretur, acquitate et patrociniò NICOLAI BROMSII, Consulis, cuius praecipua tum in Vrbe auctoritas erat, cum plerique in Senatu Daniae Regi restituendum suaderent, Gostaus tum defensus, atque ita ex carcere Danico ad regnum Sueciae potentissimum, non secus ac veteres illi amplissimorum Imperiorum conditores, Cyrus, Romulus, Deioces, & patrum memoria Matthias Huniades, ex adflictiis initiis, & desperata pene fortuna, diuinitus eucltus est. Nam post aliquot menses, de consilio Nicolai Brömsii, clam ceteris ciuibus Lubecae conscensa nauis oneraria, cum mercatoribus in sinum Calmarniensem uelctus, & cimba in littus ad Stenzò expositus, pedes Calmarniam a Suecis adhuc defensam occulte (18. Mai.) ingressus, benigne a Ioannis Magni vidua, arcem feudi loco tenente, exceptus, cum indignam captiuitatem & mirandam liberationem suam ipsi & aliis exposuisset, & vicissim eorum querelas & gemitus de miserabili seruitute, qua patria opprimebatur, audiisset, ciues, Suecosque milites adhortatur, ne vllò pacto urbem, vel arcem Christierno dedant. Altera res, Brömsenii nostri memoriam ab interitu feliciter vindicans, est Nummus, ipsius auspiciis signatus, qui idcirco Thalerus Brömsenianus vulgo appellatur.*

Ipsum

(10) Büttner. I. c.

(11) Chron. Saxon, P. I. L. VI. ad A. MDXX. p. 652 sq.

Ipsum nummum, hodie rarissimum, in fronte huius scripti malui accurate expressum sistere, quam prolixè, post viros doctos (12), hac opera iam defunctos, describere.

§. III.

Quemadmodum vero hic nummus nihil habet non commemorabile, ita expendi in primis meretur elogium, quo Imperator Carolus V Caesarum nulli secundus summo iure vocatur. Aggressus est hunc laborem iuuenis, qui laudabiliter eo contendit, ut commilitonum nulli esset secundus, et tam elegantissimæ ac suavissimæ Musices peritia, quam optimarum litterarum cognitione effloresceret,

IOANNES IACOBVS SÖLLING,

Grüninga - Halberstadiens.

Viri admodum reuer. & præclariss. DN. IACOBI SÖLLING, Pastoris hodie Neo-Marchico-Nitzoviensis meritissimi, bonæ spei filius, & chori nostri symphoniaci hæctenus Præfectus. Laudanda in eo, præter alia, est constantia, qua per sexennium, & quod superest, coetui nostro Gymnaastico interfuit. Cum vero tandem adefset tempus, quo Patris iussu Lipsiensis Academia ab eo petenda, sub ipsum etiam abitum commilitonum nulli voluit esse secundus, sed laudabilem quoque solemnem actum dicentium vale ritum obseruare. Publici sermonis argumentum ipsi suppeditauit per insignis nummus Brömsenianus, scilicet

CAROLVM V Caesarum nulli secundum.

Argumentum, quo dignius vix inueniri poterat, in quo, si iuueniles interdum vires deficiant, quis prudens mirabitur? CAROLINA enim præstantia non iuuenilem, sed senilem, imo perfectam eloquentiam postulat. Tentauit tamen noster, & in grauissimo argumento vires experiri voluit. Auscultate igitur crastino die, enixe rogo Vos, MAGNIFICI DNN. CONSVLES, Patres Patriæ optimi, per illustres DN. PRAEPOSITE, generosiss. DN. DECANE, summe reuer. atque excellentiss. DN. SVPERINTENDENS, nobiliss. consultiss. et experientiss. DNN. SYNDICE ac DOCTORES, admodum reuer. & præclariss. DNN. SENIOR, PASTORES atque SYMMYSTAE, nobiliss. generos. prudentiss. & ampliss. DNN. SENATORES, PROTONOTARIE ac SECRETARII, nec non omnes CAROLINAE maiestatis admiratores, oratorem nostrum, licet eius labor in solo conatu consistat, & precibus meis, imo ipso CAROLINO nomine, quo nullum illustrius, splendidius, augustius, commoti, offendite, quod beneuolentia nulli sitis secundi.

P. P. Lubecæ. d. IX, Iun. A, MDCCXXIII.

- (12) Mellium in Spec. Syllog. Nummor. ex Argento Vncial. p. 13 sqq. Auctor. der Hamb. Histor. Remarq. 1702. p. 17 sqq. In Verzeichn. von denen Adel. Fam. in Lub. p. 43 de Brömsenio nostro, eiusque Nummo, leguntur sequentia: *Da hat er als ältester Bürgermeister Reichsthaler schlagen lassen, da auf einer Seiten effgies Caroli V Imperatoris, auff der andern Seiten seine eigene Perfohn, wie er kniend in vollem Küris zu Ritter geschlagen, und ihm der gedoppelte Adler durchs Wapen gezogen worden.*

